

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ

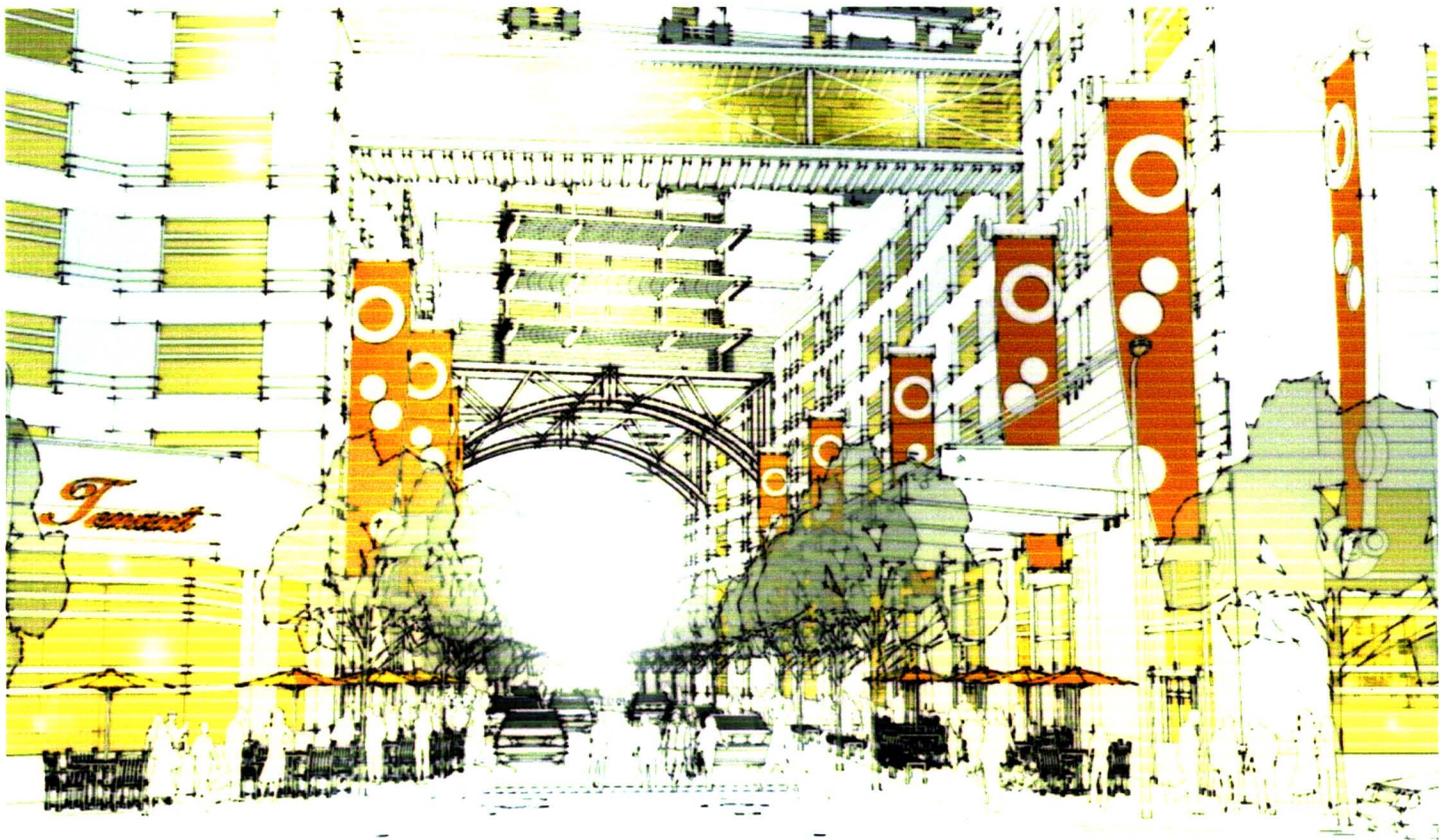
245874

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

**การศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการเปิดหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร**

Project Feasibility Study : The New Course of Bachelor of Architecture Program in Architecture in
Faculty of Architecture and Design Rajamangala University of Technology Phra Nakhon

ผู้ช่วยศาสตราจารย์รพีมา สุวรรณพฤกษ์
นายกรณ์พงศ์ ทองศรี
นายสันติ กมลนรากิจ

งานวิจัยชิ้นนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากงบประมาณรายจ่ายเงินผลประโยชน์ประจำปี พ.ศ. 2554
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

๖๐๐๒๕๑ ๗๑๘

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

245874

**การศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการเปิดหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร**

รพีภา สุวรรณพฤกษ์

กรณ์พงศ์ ทองศรี

สันติ กมลนรากิจ

งานวิจัยชิ้นนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากงบประมาณรายจ่ายเงินผลประโยชน์ประจำปี พ.ศ. 2554
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

Project Feasibility Study: The New Course of Bachelor of Architecture
Program in Architecture in Faculty of Architecture and Design
Rajamangala University of Technology Phra Nakhon

Rumpa Suvarnapriksha

Kornpong Thongsri

Santi Kamonnarakij

This Report is Funded by Faculty of Architecture and Design,
Rajimangala University of Technology Phra Nakhon, Fiscal Year 2011

ชื่อเรื่อง : การศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการเปิดหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ผู้วิจัย : รัชภา สุวรรณพฤกษ์ กรณ์พงษ์ ทองศรี และสันติ กมลนราภิจ

พ.ศ. : 2554

บทคัดย่อ

245874

งานวิจัยชิ้นนี้ศึกษาถึงความเป็นไปได้ของโครงการเปิดหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม คำถามงานวิจัยคือ ปัจจุบันหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต สาขาสถาปัตยกรรม ยังเป็นที่สนใจของตลาดแรงงานและนักเรียนที่กำลังจะศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาหรือไม่ ควรมีการจัดหลักสูตรอย่างไรจึงจะมีความเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจสังคมในยุคปัจจุบันและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในอนาคต สมมติฐาน คือ ตลาดแรงงานและนักเรียนที่กำลังจะศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษายังสนใจที่จะศึกษาต่อในคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สาขาสถาปัตยกรรม เป็นผลมาจากสภาวะทางเศรษฐกิจ-สังคมที่ดีขึ้น หลักสูตรที่จะเปิดสอนควรมีความโดดเด่นกับวิชาชีพเฉพาะทาง เน้นในด้านเทคโนโลยีการก่อสร้าง โดยเรียนรู้จากประสบการณ์การทำงานจริง ซึ่งจะสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในอนาคต ตัวแปรต้น คือ ผู้ประกอบการ ตลาดแรงงานและนักเรียนที่กำลังจะศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ตัวแปรตาม คือ ความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสาขาสถาปัตยกรรม ตัวชี้วัด คือ ความต้องการและความสนใจในหลักสูตรสาขาสถาปัตยกรรมหน่วยการวิเคราะห์ในงานวิจัยชิ้นนี้ คือ ความพึงพอใจที่มีผลต่อการศึกษาต่อ ความต้องการของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน วิธีการศึกษา คือ ศึกษาแนวคิดการเปิดหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิตจากสถาบันต่างๆที่เกี่ยวข้อง รวมถึงศึกษาถึงข้อกำหนดต่างๆที่สัมพันธ์กับวิชาชีพสถาปัตยกรรมจากหน่วยงานที่ดูแลรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ ด้านเศรษฐกิจ สังคม ต้องการของตลาดงานรวมทั้งปัจจัยต่างๆที่ส่งผลต่อความต้องการด้านวิชาชีพสถาปัตยกรรมโดยรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน รวบรวมข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากแบบสอบถามและจากการสัมภาษณ์และวิเคราะห์ถึงความเป็นไปได้ในการเปิดหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต ตลอดจนกำหนดแนวทางหลักสูตรเพื่อให้เป็นไปตามความต้องการของตลาดงานในยุคปัจจุบัน

245874

ผลจากการศึกษาพบว่า หน่วยงานภาครัฐส่วนใหญ่มีแนวโน้มที่จะรับบุคลากรด้านสถาปัตยกรรมเข้าไปทำงานเป็นจำนวนมาก เนื่องจากเป็นวิชาชีพที่มีความขาดแคลน วิชาชีพสถาปัตยกรรมส่วนใหญ่มักจะทำงานในภาคเอกชน แนวโน้มในอนาคตนั้นหน่วยงานภาครัฐจะรับบุคลากรดังกล่าวเข้าไปทำงานในส่วนท้องถิ่นจากนโยบายการกระจายอำนาจรัฐสู่ท้องถิ่น หน่วยงานในพื้นที่จะมีงบประมาณจ้างวิชาชีพดังกล่าวไปทำงานในพื้นที่เป็นจำนวนมาก หน่วยงานภาคเอกชนเองก็มีแนวโน้มในการรับนักศึกษาเข้ามาทำงานในอนาคตมากขึ้น โดยให้เหตุผลว่า ปัจจุบันวิชาชีพดังกล่าวยังเป็นที่ต้องการของหน่วยงานเพราะมีแนวโน้มที่องค์กรจะมีการขยาย แต่ต้องเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ สามารถทำงานร่วมกับบุคลากรภายในองค์กรได้เป็นอย่างดี ปีนี้และปีที่ผ่านมามีงานเข้ามาน้อยมากเพราะปัญหาเศรษฐกิจโลกและปัญหาการเมืองภายในประเทศ ถ้าหากบุคลากรดังกล่าวมีความรู้ความสามารถในด้านการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ได้จะดีเป็นอย่างยิ่งโดยที่นักเรียนส่วนใหญ่ รู้จักคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์เป็นอย่างดี เพราะมีค่านิยมทางการเรียนในสายวิชาชีพ ส่วนหนึ่งเกิดจากการประชาสัมพันธ์ของสถาบันการศึกษา และแนวทางด้านวิชาชีพ มีค่านิยมทางการเรียนในสายวิชาชีพ คาดว่าวิชาชีพทางสถาปัตยกรรมเป็นวิชาชีพที่เรียนจบแล้วต้องมีงานรองรับ อีกทั้งยังสามารถประกอบอาชีพอิสระเองได้

คำสำคัญ : ความเป็นไปได้ในการเปิดหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตร์

Title : Project Feasibility Study: The New Course of Bachelor of Architecture Program in Architecture in Faculty of Architecture and Design
Rajamangala University of Technology Phra Nakhon

Researcher: Rumpa Suvarnapriksha, Kompong Thongsri, and Santi Kamonnarakij

Year : 2011

Abstract

245874

This research studies to arrive at the possibility of the project opens Bachelor of Architecture course Major Architecture. Research question is now architecture graduate course architecture branch or not are still at take an interest of the labor market and a student who will be furthering study in higher education level. Be supposed to will how course arrangement is. Then have the suitability and state of social economy in the present age and correspond the requirement will of the labor market in the future. The variable is entrepreneur, the labor market and a student who will be furthering study in the level around the war. The variable follows the possibility in the arrangement stands architecture branch. Point a temple the requirement and the interest in branch architecture division analysis course in this research. The contentment that affects the education builds. The requirement of government sector institute and private. The way studies study opening course architecture graduate idea from all institute at relates, include study arrive at all regulation that is related to with architecture vocation from an institute where takes care, collect secondary cell data, The economic, social, want of work market and all factor at affect to build side vocation architecture requirement by collect the data from both of government sector institute and private have collected primary data that from the questionnaire and from interviewing and analyze to arrive at the possibility in opening course graduate architecture, including, fix course trend for be in line with the requirement of work market in the present age.

From the education meets. Government sector majority institute will tend in order to take side architecture personnel enter to work greatly. Because of be vocations that have the lack. Majority architecture will like to work in the private sector. The tendency in

That future government sector institute will take the personnel aforementioned enters to work in local from decentralizing state policy to the locality. An institute in the area has will the budget hires vocation aforementioned goes to work in the area greatly private sector institute by oneself, tend in taking student comes in to work in the more and more future. By explain that. Now vocation aforementioned still is required of an institute because, tend at the organization has will the expansion. But must be who have an experience. Can work cooperate the personnel within the organization well. This year and last year have the work comes in a little because, economy world problem and politics in-house problem. If cover at the hand has aforementioned to is omniscient the ability in the sense of rim assets development will good very much by majority student., Know department of architecture good like, be valuable like of the education in late vocation, one born from something the public relations of the educational institution and side vocation trend, Be valuable like of the education in late vocation. Suppose way architecture vocation is vocation that has graduated already must have the work supports, moreover, still can earn a living free by oneself get.

KEYWORD: The New Course of Bachelor of Architecture

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการวิจัยชิ้นนี้เกิดขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาหลักสูตรสถาบันศึกษาระดับบัณฑิต(สถ.บ) สาขาสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร โดยศึกษาถึงความต้องการของนักเรียน นักศึกษา การพัฒนาหลักสูตรและแนวทางปฏิบัติที่สอดคล้องกับความต้องการทางด้านวิชาชีพ สถาบันกรรมของภาครัฐและหน่วยงานภาคเอกชน

การวิจัยชิ้นนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วย การสนับสนุนทุนการวิจัยจากงบประมาณเงินผลประโยชน์ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2554 ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ขอขอบพระคุณ บุคลากรของคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบทุกท่านที่ให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจตลอดการทำวิจัย ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านจากคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สถาบันอาศรมศิลป์ สภาสถาปนิก หน่วยงานภาครัฐภาคเอกชน สถาบันการศึกษาในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล ตลอดจนผู้ที่ให้ความร่วมมือทุกท่านที่ไม่ได้กล่าวมาในที่นี้

ท้ายสุดคุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากงานวิจัยชิ้นนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้เป็นแนวทางเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถาบันศึกษาระดับบัณฑิต (สถ.บ) สาขาสถาปัตยกรรม เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาหลักสูตรต่อไป

รัมภา สุวรรณพฤษ และคณะ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่ออังกฤษ.....	III
กิตติกรรมประกาศ.....	V
สารบัญ.....	VI
สารบัญตาราง.....	VII
สารบัญภาพ.....	IX
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 สมมติฐานงานวิจัย.....	2
1.3 วัตถุประสงค์งานวิจัย	2
1.4 ขอบเขตของการศึกษา	3
1.5 วิธีการดำเนินการศึกษา	3
1.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย	4
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 แนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	6
2.1 สถาปัตยกรรมศาสตร์ สาขาวิชา วิชาชีพสถาปัตยกรรมและสถาบันที่เปิดสอน.....	6
2.2 หน้าที่การทำงานและขั้นตอนการให้บริการทางวิชาชีพของสถาปนิก.....	9
2.3 วิสัยทัศน์ เป้าประสงค์ ยุทธศาสตร์ในการผลิตบัณฑิตนักวิชาชีพของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.....	15
2.4 สรุปการทบทวนวรรณกรรมที่นำไปใช้ในงานวิจัย.....	23
บทที่ 3 วิธีดำเนินงานวิจัย.....	25
3.1 ขั้นตอนการศึกษา	25
3.2 วิธีการเก็บข้อมูล	37
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย	37
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	39

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการศึกษา.....	40
4.1 ความคิดเห็นจากหน่วยงานภาครัฐ.....	41
4.2 ความคิดเห็นจากหน่วยงานภาคเอกชน.....	50
4.3 ความคิดเห็นจากนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย.....	60
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ.....	67
5.1 สรุปผลการศึกษา	67
5.2 ข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตรสถาปัตยกรรม.....	74
5.3 ข้อเสนอแนะในการศึกษาขั้นต่อไป	74
บรรณานุกรม.....	75
ภาคผนวก ก.....	77
ภาคผนวก ข.....	98
ภาคผนวก ค.....	113

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 5.1	ความคิดเห็นของการเปิดหลักสูตรจากหน่วยงานภาครัฐ 41
ตารางที่ 5.2	แผนในการรับบุคลากรด้านการออกแบบในอนาคตจากหน่วยงานภาครัฐ 42
ตารางที่ 5.3	แผนระยะเวลาในการรับบุคลากรด้านการออกแบบในอนาคตจากหน่วยงาน ภาครัฐ 43
ตารางที่ 5.4	แสดงแผนระยะเวลาในการรับบุคลากรด้านการออกแบบจากหน่วยงาน ภาครัฐ..... 44
ตารางที่ 5.5	สถานภาพผู้ตอบสนองถามจากหน่วยงานภาครัฐ 46
ตารางที่ 5.6	ช่วงอายุของผู้ตอบแบบสอบถามจากหน่วยงานภาครัฐ 48
ตารางที่ 5.7	ความคิดเห็นของการเปิดหลักสูตรจากหน่วยงานภาคเอกชน 50
ตารางที่ 5.8	แผนในการรับบุคลากรด้านการออกแบบในอนาคตจากหน่วยงานภาคเอกชน .51
ตารางที่ 5.9	แสดงแผนระยะเวลาในการรับบุคลากรด้านการออกแบบในอนาคตจาก หน่วยงานภาคเอกชน 52
ตารางที่ 5.10	แสดงคุณสมบัติของสถาปนิกที่องค์กรต้องการ 53
ตารางที่ 5.11	สถานภาพผู้ตอบสนองถามจากหน่วยงานภาคเอกชน 57
ตารางที่ 5.12	ช่วงอายุของผู้ตอบแบบสอบถามจากหน่วยงานภาคเอกชน 57
ตารางที่ 5.13	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์.....60
ตารางที่ 5.14	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความน่าสนใจในคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์.....61
ตารางที่ 5.15	ความคิดเห็นเกี่ยวกับสถาบันที่จะศึกษาต่อในคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์.....62
ตารางที่ 5.16	ความคิดเห็นความสนใจในด้านการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท.....63
ตารางที่ 5.17	ความคิดเห็นเรื่องความสนใจในหลักสูตร สถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต.....64
ตารางที่ 5.18	ความคิดเห็นเรื่องเหตุผลในการเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย.....65
ตารางที่ 5.19	สถานภาพผู้ตอบสนองถามจากสถาบันการศึกษา.....66

สารบัญญภาพ

	หน้า
แผนภูมิที่ 1	แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย 4
แผนภูมิที่ 5.1	ความคิดเห็นของการเปิดหลักสูตรจากหน่วยงานภาครัฐ 41
แผนภูมิที่ 5.2	แผนในการรับบุคลากรด้านการออกแบบในอนาคตจากหน่วยงานภาครัฐ 42
แผนภูมิที่ 5.3	แผนระยะเวลาในการรับบุคลากรด้านการออกแบบในอนาคตจากหน่วยงาน ภาครัฐ 43
แผนภูมิที่ 5.5	สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามจากหน่วยงานภาครัฐ 46
แผนภูมิที่ 5.6	ช่วงอายุของผู้ตอบแบบสอบถามจากหน่วยงานภาครัฐ 48
แผนภูมิที่ 5.7	ความคิดเห็นของการเปิดหลักสูตรจากหน่วยงานภาครัฐ 50
แผนภูมิที่ 5.8	แผนระยะเวลาในการรับบุคลากรด้านการออกแบบในอนาคตจากหน่วยงาน ภาคเอกชน..... 51
แผนภูมิที่ 5.9	แผนระยะเวลาในการรับบุคลากรด้านการออกแบบในอนาคตจากหน่วยงาน ภาคเอกชน 52
แผนภูมิที่ 5.10	สถานภาพผู้ตอบสอบถามจากหน่วยงานภาคเอกชน 57
แผนภูมิที่ 5.11	ช่วงอายุของผู้ตอบแบบสอบถามจากหน่วยงานภาคเอกชน 58
แผนภูมิที่ 5.12	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ 60
แผนภูมิที่ 5.13	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความน่าสนใจในคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ 61
แผนภูมิที่ 5.14	ความคิดเห็นเกี่ยวกับสถาบันที่จะศึกษาต่อในคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ 62
แผนภูมิที่ 5.15	ความคิดเห็นความสนใจในด้านการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท 63
แผนภูมิที่ 5.16	ความคิดเห็นเรื่องความสนใจในหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต 64
แผนภูมิที่ 5.17	ความคิดเห็นเรื่องเหตุผลในการเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย 65
แผนภูมิที่ 5.18	สถานภาพผู้ตอบสอบถามจากสถาบันการศึกษา 66